

EL CARRER AMPLE I L'ESPINA

Terra Alta

Circular al cim de l'Espina des de l'Àrea recreativa de la Franqueta pel barranc de Carrer Ample i el Mas de Maraco. Retorn per les Rases del Maraco i les Clotes.

Distància	18,5 km
Desnivell acumulat	980 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	14 de gener 2012
Cartografia	Editorial Piolet. El Port (1:30.000)

El principal atractiu d'aquest itinerari no és el cim, sinó el camí, per la diversitat de paratges i contrastos. Pujar a l'Espina és un afegitó més a la ruta que, si anem curts de temps, podem obviar.

El Barranc de Carrer Ample te dos trams ben diferenciats: el primer humit, verd i pregon. El segon, a la part alta, més obert però quasi nu de vegetació on uns pocs exemplars s'aferren a un terreny inhòspit. Aquí la sorprenent morfologia del paratge ens aportarà molts al·licients.

Al retorn per les Rases del Maraco ens trobarem amb quelcom semblant. Un primer tram carener, obert i despullat, exposat a les ventades, on hi gaudirem d'àmplies perspectives i on podrem albirar a vista de pardal el camí d'anada. Després ens endinsarem pel bosc ufanós i ombrívol.

És un itinerari fàcil que no ofereix dubtes d'orientació, i allà on puguin aparèixer hi trobarem fites o senyals. No te cap pas compromès i com a molt ens haurem d'ajudar amb les mans en algun punt del barranc. Ara be, cal tenir en compte la seva llargària, desnivell i, sobretot, la meteorologia: cal renunciar-hi en cas d'amença de tempesta —no cal oblidar que caminarem per un barranc— i el trànsit per les Rases del Maraco pot resultar impossible en una zona de ventades considerables.

Àrea recreativa de la Franqueta (550m)

Aproximació: Des d'Horta de Sant Joan anem en direcció a Arnes. Un cop a la T-333, seguim un indicador cap a l'esquerra vers "Els Ports". Sense deixar el camí asfaltat, després de 9,5 km arribem a l'àrea recreativa de la Franqueta.

Pel marge dret hidrològic del riu dels Estrets marxem per la pista que, pel Coll de les Saleres, puja a la Vall d'Uixó.

Ben aviat atenyem el desguàs del Riu Sec on deixem la pista per un ampli camí a l'esquerra (pal indicador Àrea d'Interpretació la Marbrera), ben condicionat, guardat amb passamà i estaques, fins a la propera marbrera.

Marbrera (567m)

L'extracció del material (a cel obert) que conforma les parets del barranc de Carrer Ample és remunta a 1966. Gràcies a les accions de protesta empreses per la gent del territori, l'explotació d'aquesta marbrera, anomenada *Renacimiento*, mai es va completar. Gairebé 50 anys després s'ha assolit la seva restauració. L'objectiu és per una banda recuperar l'espai i per una altra explicar la importància dels valors naturals que van justificar aquesta defensa (font: El Penjoll. Art de paraula).

Tot l'espai ha estat preparat per visitar-lo amb escales, baranes i penells informatius.

A partir de la marbrera continuem per la llera pedregosa del riu Sec i encetem el Barranc de Carrer Ample en un tram estret i engorjat, que no fa honor al seu nom. Flanquejat d'altres parets rocalloses amb algunes agulles, balmes i formacions capricioses producte de l'erosió, característiques i comunes dels terrenys calcaris.

La ruta resulta d'allò més evident dons marxa tothora per la llera principal,

rebutjant torrenteres subsidiàries. Per si ens queda cap dubte, hi ha fites que ens orienten oportunament. El camí alterna trams rocallosos on cal anar esquivant els obstacles amb altres de camí fressat i planer.

La vegetació és abundosa, hi ha pi, carrasca, boix i moltes espècies arbustives. Llevat d'èpoques plujoses o de tempesta el barranc és sec, amb algunes surgències i tolls esporàdics de poca entitat que podem esquivar per corriols laterals.

Hi ha dos trams ben diferenciats. És en aquest primer on hi trobarem més aigua i vegetació.

Passat un pont natural de pedra (per sobre nostre a l'esquerra del camí) cal estar atent i rebutjar el barranc del riu Sec de Baix, continuant per la dreta. Poc més enllà trobem a l'esquerra la font de les Baranes, que recull l'aigua en una cisterna.

Quan el pendent augmenta i les parets del torrent s'estrenyen, entrem a l'Estret de les Palanquetes.

Estret de les Palanquetes (671m)

El travessem entremig d'altres parets. Després travessem una clapa boscosa i quan en sortim la llera s'obre i s'eixampla. La vegetació quasi desapareix i la fisonomia del paisatge canvia radicalment: La roca nua deixa al descobert els estrats sedimentaris perfectament paral·lels que, rebregats pels moviments tectònics, confereixen un paratge sorprenent i corprenedor.

El barranc és pròpiament un plec sinclinal pel fons del qual transita el camí.

Cova de la Rambla (869m)

L'hem vista anomenada com cova de la Rambla de Dins, del Llop i també del Pastor. És al la confluència amb el barranc homònim (també anomenat com del Pouet de l'Errà). De poca fondària, presenta una gran sala amb la boca protegida per parets de pedra seca.

A l'interior hi ha dibuixos rupestres falsos, executats però amb força gràcia.

Continuem camí pel marge esquerre del barranc enfilant-nos a l'ampli llom carener.

Confluència amb el GR 7 (1.020m)

Al llom carener confluïm amb el GR 7 (i els senyals blaus de la ruta Estels del Sud) que seguim a l'esquerra, pujant en suau pendent. Anem a passar pel costat del Mas de Maraco fins abastar la capçalera del Barranc de la Rambla, al Coll d'Alfara (1.135m), entre la punta del Bassiol al SE i l'Espina al NW (opcionalment, passat el mas, podem desviar-nos per un llom més a l'E per coronar abans aquest cim i baixar al coll).

Sense camí definit (algunes fites ens poden ajudar) ens enfilem per terreny fàcil fins a l'Espina.

L'Espina (1180m)

Coronat per un vèrtex geodèsic. Excepte vers ponent i el nord te la perspectiva retallada per les muntanyes veïnes (Punta de l'Enrajolada, Punta del Bassiol i el Caro). Però hem llegit que en dies clars pot albirar-s'hi fins als Pirineus. Destaquen especialment vers el NW les roques de Benet.

Retornem sobre els nostres passos fins a la confluència amb el camí del Carrer Ample on, a l'esquerra, continuem pel GR per encetar el tram carener de les Rases del Maraco. Fins al refugi de les Clotes marxarem en direcció SW, per la carena o ben propers a ella.

A la dreta, al nostres peus, podem albirar la fondalada del Carrer Ample i resseguir bona part del segon tram de l'anada.

A l'alçada de la Punta de Marranya passem un collet que els aboca al vessant llevantí i gaudim d'una bona vista sobre Alfara de Carles i el Barranc de la Conca. Al Clot de Dalt podem abocar-nos de nou a la cinglera per observar a vista de pardal l'Estret de les Palanquetes.

Més enllà, al coll del Eriçons entrem al bosc que ens acompanyarà fins al refugi.

Refugi de les Clotes (988m)

Lliure, però ben condicionat i amb la coberta nova. Retornem sobre els nostres passos uns 250 metres per localitzar un camí a mà esquerra (fita).

Cruïlla (983m)

Primer per dins el bosc i després per terreny més aspre, anem resseguint un antic camí de muntanya que marxa vers ponent per la falda meridional de la Punta de la Serena.

Quan albirem la pista encara no hi baixem sinó que hi seguim paral·lels fins poc més enllà del coll.

Coll de les Saleres (888 m)

Pista de la Franqueta a la Vall d'Uixó pel Coll de les Saleres. Salva el pendent fent grans llaçades entre dos barrancs. En 4 quilòmetres i escaig ens retorna al punt d'inici.

Toni Planas